

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до проведення самостійних робіт з дисципліни

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РЕКОНСТРУКЦІЇ
АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА
МІСТА»

для студентів спеціальності
191 «Архітектура та містобудування»
денної та заочної форми навчання

2019

Методичні вказівки до проведення самостійних робіт з дисципліни «Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста» для студентів спеціальності 191 «Архітектура та містобудування» денної та заочної форми навчання / Укл.: І.В. Русанова. – Запоріжжя: Національний університет «Запорізька політехніка», 2019 – 21с.

Укладач: І.В. Русанова, доцент кафедри «Дизайн» НУ «Запорізька політехніка», канд. арх.

Рецензент: С.П. Мигаль, доцент кафедри «Дизайн» НУ «Запорізька політехніка», канд. арх.

Відповідальний
за випуск: І.С. Ришова, зав. кафедрою «Дизайн» НУ «Запорізька політехніка», д-р. філос. наук, професор.

Затверджено
на засіданні кафедри «Дизайн»
протокол № 1 від 20.08.2019 р.

Рекомендовано до видання
НМК факультету будівництва,
архітектури та дизайну
протокол № 1 від 5.09.2019 р.

ВСТУП

Мета самостійної роботи студентів з вивчення дисципліни «Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста» полягає у засвоєнні і поглибленні лекційного матеріалу, чому сприяє виконання самостійних завдань, які пов'язані із виконаними попередньо проектами з архітектурного проектування і які вважаються доповненням до професійно орієнтованих знань для майбутньої професійної діяльності:

- активізація творчих здібностей студента і розвиток навичок роботи з технічною літературою, насамперед під час виконання індивідуальних семестрових завдань;
- ознайомлення з нормативною літературою по сучасним проблемам реконструкції архітектурного середовища міста;
- придбання досвіду самостійної роботи з питань архітектурного середовища міста.

У відповідності з вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр», магістр-архітектор після вивчення дисципліни повинен **уміти:**

- аналізувати і оцінювати середовище проживання людини;
- виконувати проектні рішення, складати програми з оновлення середовища, втілюючи їх у проектну документацію на різні ділянки міського простору;
- надавати проектні рекомендації щодо середовища окремих зон або фрагментів міста.

Дані методичні вказівки містять зміст самостійних завдань та порядок їх виконання.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах, самостійна робота студента (СРС) є одним з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом.

Мета самостійної роботи студента є формування самостійності як риси і засвоєння знань, умінь, навичок. До основних форм СРС даної дисципліни відносяться:

- а) опрацювання лекційного матеріалу;

- б) опрацювання навчальної, навчально-методичної та монографічної літератури, періодичних видань;
- в) підготовка до практичних занять;
- г) підготовка до контрольних робіт;
- д) підготовка до екзамену або заліку;
- е) пошук новітньої інформації в мережі Інтернет

Підготовка до контрольних робіт або екзамену здійснюються протягом усього семестру шляхом проробки програмного матеріалу, виконання практичних завдань на заняттях, написання КП.

ЗМІСТ І ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

У навчальному процесі дисципліна «Сучасні проблеми реконструкції архітектурного середовища міста» є однією з профільюючих для спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Мета методичних вказівок – дати напрямок самостійній роботі студента при вивченні курсу, допомогти йому виділити основні положення розділів, побачивши їхній взаємозв'язок і можливості практичного використання. Призначені для навчального плану магістратури за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ

Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від основних занять час. До складу самостійних практичних занять входять: аналітичні матеріали, розроблені самостійно для засвоєння теоретичних положень дисципліни, а також авторські розроблення середовища фрагментів міського плану. За підсумками самостійної роботи проводиться атестація студентів.

Нижче подається структура самостійних завдань.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИКОНАННЯ.

ЗАВДАННЯ №1

Формування середовища міста за історичними періодами.

Мета роботи

1. Ознайомлення з історичними матеріалами заснування і розвитку міста. Визначення переломних дат в історії міста. Визначення рубіжних історичних періодів.

2. Збір інформаційних джерел і архівних матеріалів за темою завдання.

3. Визначення впливу історичних, економічних і політичних факторів на формування середовища міста в різні історичні періоди.

Короткі теоретичні відомості

Визначення історичних періодів розвитку міста проводиться згідно переломних дат, що означають кардинальні зміни політичної ситуації, воєнні і міжвоєнні періоди. Наприклад, в історії Запоріжжя можна виявити такі періоди:

- Заснування міста
- Розвиток міста в складі Російської імперії
- Місто кінця XIX ст. до I-ої світової війни
- Післяреволюційний період. Початок індустріалізації. Розвиток міста до II-ої світової війни.
- Повеєнний період відновлення міста.
- Ріст міста радянського періоду.
- Сучасний період незалежної України.

Середовище міста втілює в собі нашарування всіх часів, що відбиваються на його сучасному стані. Кожний історичний період має свої особливості формування середовища в характері забудови, її стильових особливостях, організації простору. Наприклад, від часу заснування Запоріжжя зберіглась Олександрівська фортеця, яка є пам'яткою архітектури. Такою ж пам'яткою-заповідником є острів Хортиця. Тому в місті лишаються осередки і квартали історичної забудови, які підлягають реконструкції і пристосуванню до сучасних вимог. Підлягають оновленню і удосконаленню – ребредингу і райони масової житлової забудови 60-80 рр. минулого століття. Треба виявити тенденції розвитку нового будівництва в наш час.

З'являються нові вимоги і до організації громадських просторів, які вирішуються архітектурними містобудівельними засобами та засобами дизайну. В постіндустріальний період постає питання освоєння постпромислових територій та ін.

Методика виконання

- Опис одного із вибраних історичних періодів
- Визначення послідовності (в хронологічному порядку) формування середовища.
  - Опис пам'яток, осередків, кварталів історичної забудови.
  - Надання ілюстрацій (фото), що демонструють характер середовища того історичного періоду, що аналізується.

Склад завдання

- Реферат, об'ємом 6-8 стор., формату А-4.
- Ілюстрації, фото до реферату.
- Список використаних джерел.
-

ЗАВДАННЯ №2

Розподіл території міста за типами середовищних зон.

Мета роботи

- Використовуючи картографічні матеріали визначити типи середовищних зон: сельбищної, громадської, промислової, ландшафтної, транспортних вузлів зазвичай в масштабі вибраного адміністративного району.
  - Показ на карті розміщення середовищних зон, їх параметри, історичний період виникнення.
  - Надання ілюстрацій (фото, замальовки) характерних типів середовища кожної їх зон.

Короткі теоретичні відомості

Місто з точки зору середовищного підходу сприймається як сукупність зон різного функціонального призначення, в яких людина існує в процесі життєдіяльності і до яких висуває свої ціннісні критерії і вимоги. Насамперед – це середовище свого проживання (сельбищні зони), зони трудової діяльності (промислово-виробничі), центри і осередки обслуговування (громадські), зони відпочинку (ландшафтно-рекреаційні), вузли внутрішнього і зовнішнього транспорту. Кожна зона розглядається як система, що включає

підсистеми – елементи середовищних зон зі своїми характеристиками, що слугує підґрунтям для використання реконструктивних заходів.

Нижче даються короткі характеристики таких зон.

Сельбищна територія представлена в плані міста у вигляді таких структурних одиниць: житлових районів, мікрорайонів, кварталів, районів індивідуальної садибної забудови. Ці райони сельбищної території розглядаються з таких позицій:

– розташування в плані міста (центральні, серединної зони, периферійні, прилягаючі до набережних, інших рекреаційних зон;

– часовий фактор формування забудови (квартали історичної забудови, масової забудови 50-90 рр ХХ ст., сучасні житлові утворення;

– типологізація забудови (багатопверхова забудова, забудова середньої поверховості, малоповерхова індивідуальна забудова.

За такими ознаками проводиться диференціація сельбищної території.

Громадські простори представлені загальноміським центром, центрами житлових районів, площами, скверами, парковими зонами, набережними.

Промислово-виробничі зони локалізовані в місті у вигляді промзон, промислових районів, окремих підприємств.

Ландшафтно-рекреаційна зона має свою ієрархічну структуру у вигляді: крупних лісових масивів (лісопарків, заповідників, парків загальноміського і районного значення, скверів, бульварів, набережних.

Зона транспортних вузлів: зовнішнього (вокзали, автостанції, аеропорти) і внутрішнього транспорту (лінії маршрутів і зупинки громадського транспорту).

Аналіз середовища міста доцільно проводити в масштабі адміністративного району, в склад якого входять всі середовищні зони і в яких відбиваються характеристики середовища.

Методика виконання

• Виділення середовищних зон в масштабі вибраного адміністративного району.

• Короткий опис району з характеристиками наявних середовищних зон.

• Надання ілюстрацій кожного з типів середовищних зон.

Склад завдання

- Картографічний матеріал з виділенням зон (тонування кольором або його відтінками).
- Коротка пояснювальна записка з описом району і його середовищних зон.
- Ілюстрації (фото, замальовки) до представленого матеріалу.

ЗАВДАННЯ №3

Рішення міжбудинкових ділянок на сельбищній території.

Мета роботи

- Ознайомлення з прийомами і засобами проектування середовища фрагментів сельбищної території.
- Розроблення архітектурно-планувальної організації внутрішніх просторів житлових дворів або прибудинкової території. У варіанті розроблення середовища індивідуальної забудови – просторів спільного користування.
- Розвиток творчих здібностей в проектуванні гармонійного середовища вибраних ділянок.
- Розвиток графічних навичок подачі проектів фрагментів сельбищної території.

Короткі теоретичні відомості

Реконструкція сельбищної зони ставить за мету формування такого середовища, де естетичні цінності поєднуються з утилітарними факторами на кожному рівні організації архітектурного середовища. Група житлових будинків створює первісну просторову структуру архітектурно-планувальної композиції, яка складається: з розташування житлових будинків в плані, що створюють замкнутий або відкритий простір, силуетності забудови та її кольорової забарвленості. Не меншого значення має архітектурно-планувальна організація внутрішнього простору житлової групи з її зв'язком із зовнішнім середовищем, організацією під'їздів до житлових будинків з прилеглих вулиць, а також наповнення внутрішньоквартальних просторів елементами повсякденної життєдіяльності мешканців.

Сучасні вимоги до місця свого проживання визначаються:

- комплексним благоустроєм внутрішнього двора з малими архітектурними формами;
- наявністю місць для стоянки автомобілів;

- майданчиків для занять спортом;
- господарських майданчиків;
- прибудинкових територій.

Ті елементи, що не розміщуються в межах однієї житлової групи, можуть бути розташовані поза її межами на територіях, призначених для декількох груп в межах 10-ти хвилинної пішохідної доступності.

Об'єктом для виконання даного завдання можуть бути вибрані житлові групи, що знаходяться в різних умовах житлового середовища: історично-сформованого, багатоповерхової або індивідуально-садибної забудови. в умовах малоповерхової забудови передбачається варіант рішення вулиці, простору для спілкування, дитячих і спортивних майданчиків.

При рішенні внутрішнього простору житлової групи можуть бути використані такі засоби як створення штучного рельєфу, зелених насаджень, замощення, малих архітектурних форм тощо.

При практичній реалізації рішень враховуються соціальні замовлення на основі матеріальних можливостей різних груп населення та форм власності.

Методика виконання

- Аналіз опорного плану вибраної ділянки.
- Розроблення ескізного рішення внутрішнього простору житлової групи.
- Розроблення генплану внутрішнього простору житлової групи.
- Ескізне опрацювання перспективного вигляду окремих фрагментів генплану.
- Остаточне оформлення завдання

Склад завдання

- Робота виконується на аркуші формату А4 – 1 шт.;
- Генплан житлової групи в м 1:1000;
- Перспективні замальовки фрагментів генплану.

ЗАВДАННЯ №4

Проектне рішення фрагменту громадського простору.

Мета роботи

- Ознайомлення з видами і об'єктами громадського простору, їх благоустроєм і оздобленням, дизайном середовища таких просторів.

- Розроблення ескізного проектного рішення громадського простору згідно одного із вибраних варіантів:

- 1) фрагмент вулиці із зупинкою транспорту;
- 2) дитячий майданчик;
- 3) спортивний майданчик в мікрорайоні;
- 4) фрагмент набережної.

- Розвиток творчих здібностей у проектуванні вибраних ділянок громадського простору.

- Розвиток графічних навичок у подачі розроблених рішень.

Короткі теоретичні відомості

В процесі стратегії реконструкції середовища міста і його окремих районів велика увага приділяється громадським просторам. Громадські простори – це площі, вулиці, сквери і бульвари, дитячі і спортивні майданчики та всі інші відкриті міські простори, які мешканці міста використовують для прогулянок, відпочинку та спілкування. Такі місця є осередками соціальних контактів і громадського діалогу людей.

Створення місць і осередків громадських просторів повинні містити такі ознаки:

доступність – зручне розташування відносно зони обслуговування, безперешкодне пересування, близькість зупинок громадського транспорту;

захищеність – безпека від руху автомобільного транспорту, захист від сонця і вітру, перешкода злочинним діям;

комфорт – благоустрій пішохідних доріжок, улаштування зручних місць для сидіння, використання елементів дизайну для естетичних якостей ділянки;

безкоштовність – безкоштовний доступ населення до осередків громадського простору;

універсальність – врахування інтересів користувачів різного віку і статусу. Відображення місцевої культури і історії.

Сучасні тенденції підвищення активності мешканців знаходять відображення в потребі різноманітних громадських просторів не тільки для певного функціонального призначення, а й для різних способів його використання (наприклад, для проведення виставок, майстер-класів, міських заходів).

Нижче викладені короткі описи варіантів для проектування громадських просторів.

А. Фрагмент вулиці із зупинкою громадського транспорту.

Для проектування надається фрагмент вулиці (бажано з інтенсивним рухом і місцем для зупинки громадського транспорту). В проєкті треба передбачити благоустрій вулиці із заощенням, озелененням, освітленням, розміщенням реклами, влаштуванням велосипедних доріжок і пішохідних переходів. Розробити ескізний проєкт зупинки громадського транспорту з місцями для сидіння, малими архітектурними формами, кіосками, квітниками тощо. Приклади таких проєктів представлені в додатках.

Б. Дитячий майданчик.

Вони розташовуються в ізольованій, добре освітленій і озелененій ділянці і призначені для дітей різного віку:

– Майданчики для малих дітей (1-3 роки) площею 25-80 кв.м. обладнуються пісочницями, устаткуванням для ігор, лавками для дорослих, тіншовими навісами і перголами.

– Майданчики для дошкільнят (3-7 років) площею 100-120 кв.м. обладнуються пісочницями, гірками, гойдалками, каруселями, плескальними басейнами, тематичними ділянками. бажано передбачити окремі ділянки для різних ігор та велосипедні доріжки.

– Майданчики для дітей молодшого і середнього шкільного віку (7-14 років) площею 120-190 кв.м. оздоблюються гойдалками, каруселями та різними устаткуваннями у вигляді будиночків, човнів, гірок та тематичними ділянками (дитячими спорудами, місцями для катання на роликах) ігор.

– Ігрові комплекси для всіх груп дітей, площею 0,5-2 га, де використовується поширене обладнання ігрових майданчиків, влаштовуються зони різного призначення.

В. Спортивні майданчики.

Вони влаштовуються на озелених територіях з мінімальними ухилами (0,5-2%) на віддалених ділянках житлової території, ізольовано від дитячих майданчиків і місць тихого відпочинку. З боків майданчиків створюються зелені смуги завширшки від 5 м і більше, а також лави для глядачів.

Для захисту від осліплюючої дії сонячних променів майданчики розташовуються у меридіальному напрямку з мінімальним

відхиленням (до 20°) від поздовжньої осі меридіана. В склад спортивної зони входять: баскетбольні майданчики (14x26 м), волейбольний (14x23 м), тенісний майданчик (23x40 м), який має бути огорожений сіткою. Іноді використовуються спрощені футбольні поля розмірами 90x50 м). Найбільш популярні майданчики для бадмінтону (16x9 м) та настільного тенісу.

Залежно від розмірів вибраної ділянки кількість спортивних майданчиків може бути зменшено. В проектуванні ділянки для занять спортом треба дотримуватись нормативних вимог щодо розміщення майданчиків, передбачити зручні підходи до них, місця для глядачів, захисні зелені насадження.

Г. Набережні.

Одним із видів громадського простору і пріоритетних напрямків розвитку міської інфраструктури є набережні.

Набережні – це відкритий лінійний громадський простір з комплексним благоустроєм. Одночасно – це частина міської тканини і водної поверхні. Середовище набережних характеризується своїм відповідним мікрокліматом, ландшафтом, санітарно-гігієнічними факторами. В основу проектування набережних входить: благоустрій, архітектурно-планувальна, функціональна, ландшафтна організація прибережної смуги і її взаємодія з водною поверхнею.

Функціональна програма набережних – це універсальні функції – споживча, рекреаційна, розважальна, комунікативна, пізнавальна, ігрова, спортивна, оздоровча. Ця різноманітність функцій визначає поділ протяжного простору набережної на безліч невеликих місць: для кафе, відкритих скульптур, майданчиків для дітей та осередків з різними сценаріями дозвілля. Взаємодія з водою позначається на влаштуванні оглядових майданчиків, пірсів, платформ на воді. В облаштуванні прибережної смуги дотримуються паритетності штучних і природних компонентів. Підкреслення природних переваг відбивається на влаштуванні бульварів, зон відпочинку, прогулянкових алей.

Різним функціям набережних відповідають архітектурні споруди, малі архітектурні форми, об'єкти дизайну:

- **для відпочинку** – лавки, ступені, шезлонги, навіси і тенти;
- **для ігрових занять** – дитячі і спортивні майданчики, скейт-парки, відкриті басейни, плавучі платформи, столи для шахів;

– для спілкування і зустрічей – кафе, ресторани, понтонні мости, галявини для пікніків, павільйони, тераси;

– для занять спортом і прогулянок – бігові і велодоріжки, променади, оглядові вежі;

– для пізнання і інтерактивної функції – арт-об’єкти, виставочні павільйони;

– допоміжні функції – пункти прокату, інформаційні стійки, торговельні кіоски.

Для проектування надається фрагмент набережної (за вибором студента), де передбачається набір декількох із вище приведеного переліку функцій. Оцінюються творчі здібності студента щодо композиції проєктованої ділянки, художньо-образного вирішення споруд і предметів дизайну.

Методика виконання

- Аналіз топомітки вибраної ділянки.
- Розроблення ескізного рішення одного із об’єктів громадського простору: 1) фрагменту вулиці із зупинкою громадського транспорту; 2) дитячого майданчика; 3) спортивного майданчик в мікрорайоні; 4) фрагмента набережної.
- Розроблення генерального плану об’єкта вибраного громадського простору.
- Остаточне оформлення завдання.

Склад завдання

- Робота виконується на аркуші формату А-4 – 1 шт.
- Генплан вибраного об’єкта громадського простору в м 1:1000
- Перспективні замальовки фрагменту генплану.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Необхідною умовою ефективного засвоєння навчального матеріалу є його регулярне закріплення та творче осмислення під час виконання завдань самостійної роботи. Для організації самостійної роботи студентів з даної дисципліни передбачено: підготовка конспекту, відповіді на аудиторних заняттях, практикум (виконання практичних завдань), написання реферату із заданої теми, тематичних презентацій, опрацювання інформаційних джерел за темами самостійної роботи.

ПІДГОТОВКА ДО АУДИТОРНОЇ РОБОТИ.

Однією із складових практичної підготовки студентів із курсу є їх активна участь у розгляді програмних питань, що виносяться на обговорення до кожної теми. Основними видами аудиторної роботи студентів під час лекцій та практичних занять є усні відповіді, доповнення, тематичні повідомлення, постановка проблемних питань, активність їх у обговоренні, опрацювання ілюстративних матеріалів тощо.

1. Вимоги до ведення конспекту

В конспекті не слід дослівно записувати за лектором, а своїми словами фіксувати найсуттєвіше тезисно: тему, основні питання та положення. Для скороченого викладу матеріалу можна використовувати символи та аббревіатуру (наприклад МС – міське середовище). В конспекті бажано вміщувати графічні матеріали шляхом замальовок, схем, графіків та фотографуванням під час демонстрації ілюстративного матеріалу.

Конспективне висвітлення питання доцільно завершувати конкретним підсумком, а також посиланням на джерело інформації. В окремих випадках альтернативою конспекту може бути ксерокопія опорного матеріалу із інформаційного джерела, але така форма опрацювання потребує усної відповіді для оцінювання знань.

2. Тематична електронна презентація

Електронна презентація – вистава, подання, представлення у вигляді набору слайдів певної тематики, що зберігається у файлі спеціального формату і слугує ілюстративним доповненням до виступу доповідача. Презентація може містити текстові матеріали, фотографії, схеми, малюнки, діаграми, графіки, слайд-шоу, звукове оформлення, відео-фрагменти і анімацію, тривимірну графіку та різні спецефекти. З навчальною метою презентація зазвичай здійснюється у формі супроводу доповіді як результат опрацювання студентом певної тематики (при її усному захисті) науково-дослідного або практичного завдання.

3. Реферат

Найпростішою формою представлення самостійної роботи студента або індивідуального завдання (ІНДЗ) є реферат, який являє собою стислий виклад у письмовій формі суті певного питання або

науково-дослідної проблеми, що включає опис досліджуваного явища або процеси з оглядом інформаційних джерел.

Реферат пишеться за вибраною або заданою темою з урахуванням аспекту її розгляд та послідовністю викладення матеріалу. Послідовність опрацювання літературних джерел містить такі етапи:

- ознайомлення із змістом джерела;
- здійснення виписок із зазначенням автора, назва роботи, сторінок в тексті;
- аналіз та оцінка опрацьованих джерел;
- побудова змісту реферату;
- висвітлення обраної теми.

Із літературних джерел треба вибирати необхідні матеріали, аналізувати їх і робити чіткі висновки.

Структура реферату

1) **титульний аркуш** передбачає певний порядок оформлення: назву керівного міністерства та вищого навчального закладу, назва кафедри (пишеться вгорі аркуша), назва роботи (реферат), тема дослідження, інформація про виконавця (факультет, шифр академічної групи, ПІБ студента, інформація про перевіряючого (посада, прізвище та ініціали викладача), місто та рік виконання роботи.

2) **зміст** відбиває назви розділів і підрозділів, що розкривають зміст реферату, який складається з наступних частин:

3) **вступ** висвітлює загальні аспекти проблеми, стан вивчення та актуальність даної роботи, вказують мету та завдання дослідження.

4) **основна частина** розкриває зміст обраної теми за розділами і підрозділами. Рекомендується кожний розділ завершувати висновком, що в сукупності складе основу підсумкового висновку роботи.

5) підсумкові висновки.

6) список літератури.

Оцінювання реферату здійснюється за критеріями: повнота та змістовність розкриття теми, наявність ілюстрацій. належне оформлення.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) – це вид позааудиторної самостійної роботи навчального, навчально-дослідного чи проектного характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу дисципліни і завершується разом із складанням підсумкового контролю і має питому вагу в підсумковій оцінці.

Зміст ІНДЗ даної дисципліни передбачає збір вихідних даних (літературних і електронних джерел, топонімів, проектних і архівних матеріалів для виконання групи завдань із самостійної роботи, які носять науково-дослідницький характер та навички проектування. Студенти виконують ІНДЗ самостійно впродовж вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем відповідно до графіку навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучерявий В.П. Урбоекологія / В.П.Кучерявий, Львів. Вид-во "Світ", 1999, 359 с.
2. Державні будівельні норми України "Планування і забудова територій" ДБНБ; 2.2.-12 / Укр. Держ. наук.-досл. ін-т "Діпромісто". Київ, Мінрегіон, 2018.
3. Картавий О.Ф., Картавий А.Г. Екологія міських систем / О.Ф.Картавий, А.Г.Картавий. Конспект лекцій з спеціальності Екологія та охорона навколишнього середовища – Луцьк, ЛНТУ, 2011. – 108 с.
4. Мережанов Б.М. Архитектурный облик жилой застройки / Б.М.Мережанов. Москва, Стройиздат, 1979 – 158 с.
5. Шубович С.А., Соловьева О.С., Панова А.П. Введение в архитектурный мониторинг городской среды / С.А.Шубович, О.С.Соловьева, А.П.Панова. Монография, Харьков – ХНАГХ – 2009 – 67 с.
6. Шебек Н.М. Соціонічні передумови гуманізації архітектурного середовища поселень / Н.М.Шебек // Інноваційні технології в архітектурі і дизайні. Тези доповідей III науково-практичної конф., 11-12 квітня 2019 р. Харків – 2019.
7. Осиченко Г.О. Реконструкція історичного середовища міста / Г.О.Осиченко // Містобудування та територіальне планування. К., 2019 р. с. 343-354.
8. Бірюк С.П. Містобудівні фактори та критерії вибору напрямку реконструкції промислових територій / С.П.Бірюк // Сучасні проблеми архітектури і містобудування, електронний ресурс <http://nbuv.gov.ua/UJRN>
9. Рочняк Ю.А. архітектурний простір і архітектурне середовище – пошук відповідальності / Ю.А.Рочняк. Вісник НУ "ЛП" №10, Львів Вид-во "Львівська політехніка", 2001, с.81-87
10. Кодін В.О. Основи реконструкції історичного міста / В.О.Кодін Конспект лекцій з спеціальності "Архітектура" – Харків ХНАМГ, 2008 – 64 с.

ФРАГМЕНТ ПЛАНУ НАБЕРЕЖНОЇ

Рисунок А.1 – Фрагмент плану

ФРАГМЕНТИ НАБЕРЕЖНОЇ

Рисунок А.2 – Фрагмент набережної

ПРИКЛАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ МІЖБУДИНКОВОГО ПРОСТОРУ

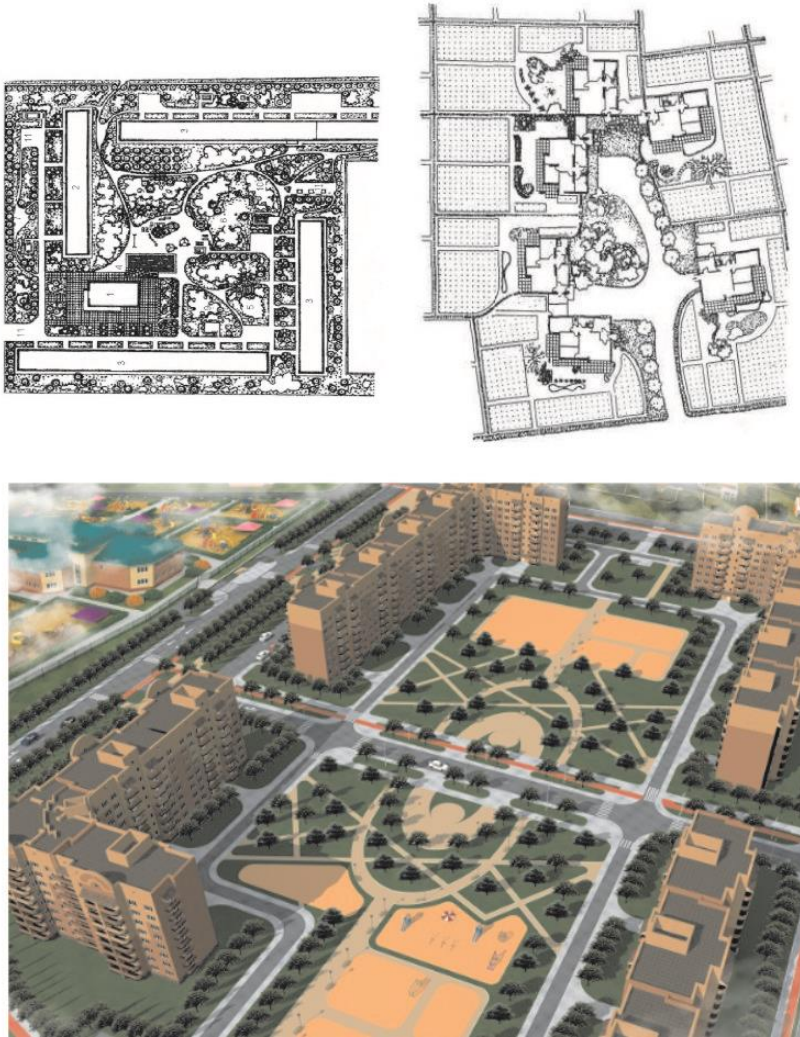

Рисунок А.3 – Приклади

ПРИКЛАДИ СПОРТИВНИХ ТА ДИТЯЧИХ МАЙДАНЧИКІВ

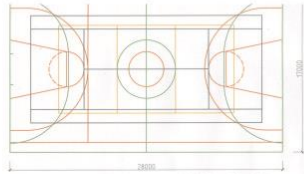

Рисунок А.4 – Приклади майданчиків